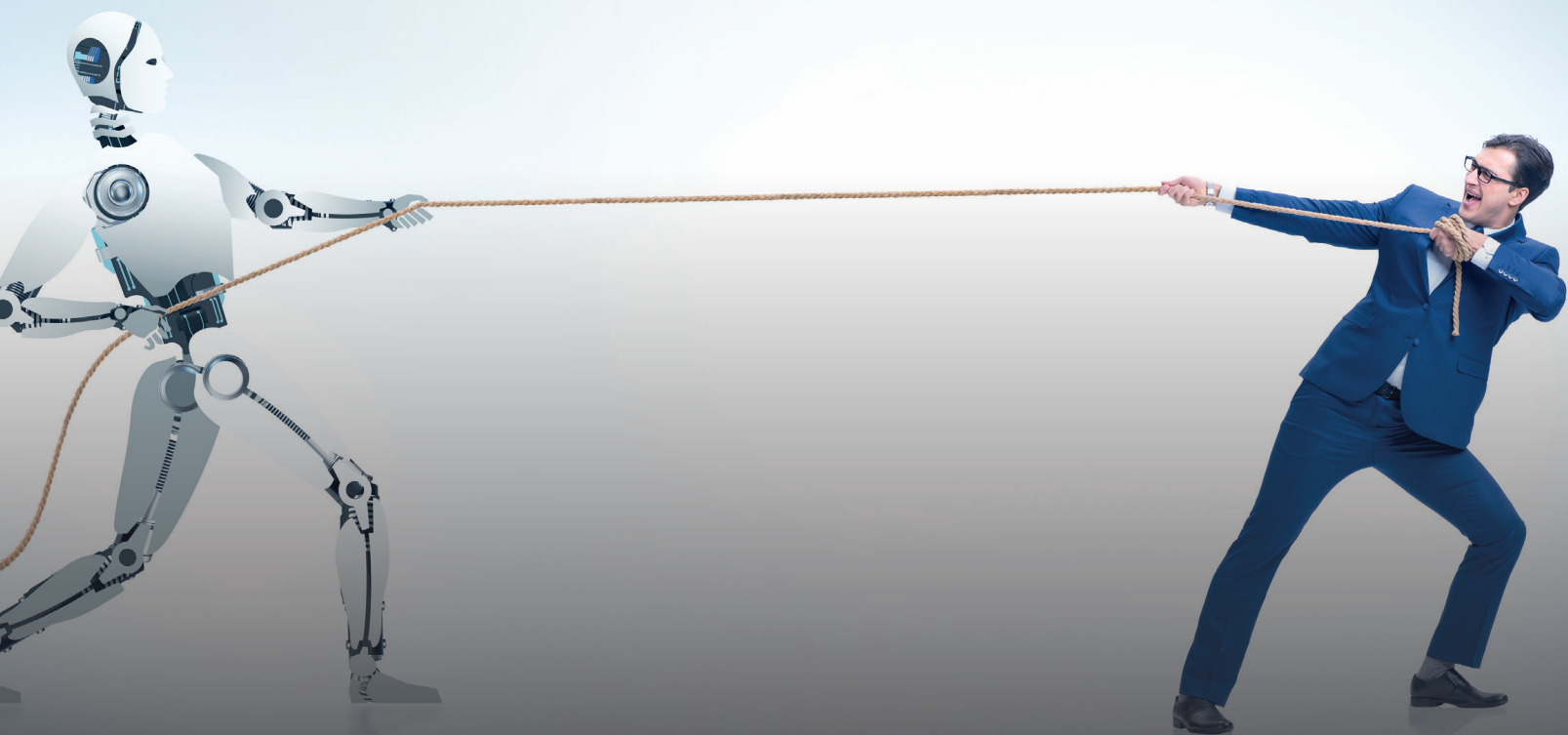

LANGUAGE | TECH | BUSINESS

MultiLingual

Fokus: Navigera rätt i kulturen

Maskiner är dina vänner Framtiden är nu

Av Jaime Punishill och Will Rowlands-Rees

JAIME PUNISHILL

Jaime Punishill är Chief Marketing Officer på Lionbridge och leder Lionbridges globala marknadsföring och erbjudandeutveckling. Han har en BA-examen i historia och statsvetenskap från Stanforduniversitetet i USA.

WILL ROWLANDS-REES

Efter mer än femton år i forskningsvärlden valde Will i början av 2021 att axla ansvaret för att leda utvecklingen av produkter och tjänster i egenskap av Chief Product Office på Lionbridge.

I juli-/augustinumret av tidskriften MultiLingual skrev branschikonen och grundaren av TAUS, Jaap van der Meer, en fascinerande och insiktsfull artikel med titeln ”Översättningsekonomi på 2020-talet”. Jaap är en veteran i branschen och har varit med ända från starten när PC-datorerna såg dagens ljus. Det betyder att hans syn på branschen igår, i dag och i morgon är tätt sammanvävd med hans upplevelser under dess toppar och dalar.

Debatten som följde blev livlig, understundom stridslysten, och kommer utan tvivel att fortgå under överskådlig framtid, även om vi väljer att inte ta ställning här. Vi är tämligen säkra på att du lär hitta andra som gör just det på andra ställen här i tidningen. I själva verket vill vi påstå att det är svårt, närapå omöjligt, att förutse framtiden för lokaliseringsbranschen – för att inte tala om när, på vems bekostnad och så vidare. Med detta sagt råder det inga tvivel om att den åter skakas i sina grundvalar. Och i likhet med många teknikdrivna omvälvningar förut för denna med sig löften om att hjälpa till att bygga broar mellan företag och deras globala kunder, även om den också medför stora utmaningar när de gäller arbetsprocedurer, värdoförslag för intressenter, prissättning och – branschens absoluta favoritsamtalsämne – kvalitet.

Under sin förhållandevis korta livstid har språkindustrin fått uppleva flera stegfunktionella framsteg i viktiga tekniska funktioner som lett till tektoniska förändringar. Tack vare enorma framsteg inom artificiell intelligens (AI) har vi nått fram till nästa viktiga brytpunkt som kommer att leda till omvälvande förändringar, störningar för många och otroliga möjligheter för dem som ser och drar nytta av den. Vi lovar att det här inte är ännu en artikel på temat ”Därför bör du hålla ögonen på artificiell intelligens”. Enligt vårt sätt att se på saken är diskussionen avslutad. En AI-driven framtid för lokaliseringsbranschen är inte bara oundviklig, den är redan här. Vi är en bra bit på väg in i den nya eran.

När vi funderar över hur AI kommer att förändra språkbranschen kan det vara bra att komma ihåg hur nästan alla teknikcykler brukar se ut. Det har skrivits hundratals fackböcker i ämnet, från

Schumpeter till Christiansen, Brooks och Naim, som alla skildrar detta betydligt bättre än vi skulle kunna. Ett återkommande tema är vår syn på ny teknik. Människan är otroligt bra på att beskriva problem och lyfta fram svårigheter. Å andra sidan är vi kort sagt inte särskilt bra på att föreställa oss en radikalt annorlunda framtid. Vi använder våra befintliga referensramar, vilket begränsar vår förståelse för nya möjligheter. Det allra bästa exemplet här är kanske Henry Fords aforism: "Om jag hade frågat folk vad de ville ha, hade de svarat snabbare hästar." Människorna var högst medvetna om behovet av att kunna färdas snabbare för att avverka större avstånd. Men eftersom hästar var det vanligaste transportsättet ledde det tankarna till en "snabbare häst".

Det är viktigt att ha detta i åtanke för att kunna förstå hur AI kommer att förändra industrin – liksom det debattinferno som bröt ut till följd av Jaaps artikel. Det kastar ett tydligare ljus över den nya tekniken – och vår organisationsmässiga och strategiska respons i egenskap av viktiga aktörer.

De ståndpunkter som vanligtvis ger upphov till diskussion, debatt och våldsamma sammandrabbningar är följande:

1. Kan AI producera innehåll eller översättningar som är i klass med manuella översättningar?
2. Kommer ordpriserna fortsätta sjunka/hur ska översättare tjäna pengar/hur ska arbete betalas och vad är rimligt pris för levererat värde?
3. Är översättare/tolkare ett utrotningshotat släkte?

Enligt vår uppfattning är det här "snabbare häst"-frågor. De handlar om upplevda svårigheter och en växande oro. De drar uppmärksamhet från den större bilden. I stället borde vi diskutera följande frågor:

1. Tillgodoses behovet av att bygga språkliga och kulturella broar? Kommer efterfrågan att fortsätta öka?
2. Beroende på hur du väljer att besvara fråga nummer ett behöver du sedan fråga dig hur industrin kommer att anpassa sig. Hur ska vi möta den ökade efterfrågan? Alternativt hur ska ekosystemet överleva en plattare kurva?
3. Hur kan vi åstadkomma vårt digitaliseringsgenombrott? Vad krävs det för att företag ska mäta, se och agera som om världens beredskap inte var frivillig?

Om du anser att vi har en lång väg kvar innan behovskurvan är tillfredsställd, hur kan vi då skala upp för att möta den efterfrågan? Hur kan vi lokalisera varje etapp på kundens resa? Hur kan vi förändra dynamiken på en marknad där det mesta av världens innehåll bara produceras på engelska och därmed stänger ute ett växande antal internetanvändare som inte talar engelska? Hur kan vi hjälpa till att hitta "nästa miljard användare"? Hur kan vi på ett kostnadseffektivt sätt stödja språk med mindre resurser, nya ekonomier och icke-officiella språk som inte är huvudspråk men som talas i alla länder?

Svaret är att vi måste ifrågasätta våra antaganden, införa och optimera ny teknik på nya sätt för både omvälvande och ytterligare syften. En bra plats att börja är att identifiera de tre tankegångar som håller oss tillbaka.

Kvalitet är allt

Vi är en bransch som är besatta av översättningskvalitet. Vissa kan hävda att vi driver detta in absurdum. Alla projekt – i vår industri likväl som andra – måste väga tid, kostnad och kvalitet

mot varandra. Kvalitet är utan tvekan viktigt, men det är ett affärsmått för första världen och ytterst subjektivt. Det finns inte ett enda "rätt" sätt att skriva en mening, än mindre översätta den. Våra ISO:er, vår fabriksmentalitet och vår språkliga puritanism står i vägen för arbetet med att göra språk mer tillgängligt och branschen mer inkluderande.

För att uppnå "världsberedskap" som Jaap van der Meer kallar det, måste industrin acceptera att kostnad, hastighet och volym spelar lika stor roll som kvalitet – om inte större. En marknad, ett användningsområde och en risktolerans i taget behöver kvalitet definieras flexibelt för att väga in den växande betydelsen av de andra aspekterna.

Det här är inget unikt för vår bransch. Forna tiders skraddare beklagade sig över den försämrade kvaliteten inom klädestillverkning när maskinerna anlände. Men om vi hade insisterat på att behålla den kvalitetsstandard som de fastställt, hade de flesta av oss inte burit de kläder vi har på oss i dag. Alla outfits måste ju inte imponera på drottningen. Alla som använde första generationernas iPhones minns att kvaliteten på telefonerna inte var särskilt bra. Nätverkskvalitet, telekomteknik och antenndesign innebar ofta dålig mottagning och tappade samtal. Det påverkade dock inte den enorma inverkan som iPhone och andra smartphones har haft på våra liv. Än i dag, och förmodligen för all framtid, håller mobilsamtal inte samma höga kvalitet som i det fasta telefonnätet, men det spelar mindre roll för människor i länder som saknar infrastruktur för ett fast telenät. Det är inte heller särskilt viktigt för de flesta människor som värdesätter mobilteknikens hundraprocentiga tillgänglighet och anslutning. De nya aspekterna spelar större roll än att samtalskvaliteten är lika god som i det fasta nätet. Och viktigare än så: Det här faktumet innebär inte att samtalskvaliteten är oväsentlig. Vissa samtal behöver vara perfekta, till exempel om de spelas in för att användas i en video eller till diskussioner i strategiska frågor som rör två länder. Vissa samtal behöver hög säkerhet i form av dedikerad telefoni eller kryptering. Det var nödvändigt att acceptera varierande samtalskvalitet för att uppnå total tillgänglighet. Och naturligtvis har kvaliteten på även de allra sämsta mobilerna höjts till nivåer som möjliggör den här sortens avvägningar. När grundkvaliteten på helt maskinöversatt text förbättras – oavsett om det gäller TM eller NMT – och därmed blir en fråga om vad som passar och är lämpligt, kan volym, hastighet och kostnad också få exponentiell skjuts uppåt. I min artikel "Lokaliseringens framtid" i januarinumret av *MultiLingual* diskuterade jag detta ingående. Det kommer även i framtiden att finnas massor av innehåll som kräver översättarens kompetens, erfarenhet och omdöme, men betydligt mer text kommer att översättas och lokaliseras för allra första gången, när hela kategorier flyttas över från manuell översättning till helt eller delvis maskinöversatt.

MT = AI

En stor del av samtalet kring maskinöversättning kretsar kring frågan om den kan mäta sig med resultaten av manuell översättning. Om vi lägger ovanstående debatt om textkvalitet åt sidan och i stället funderar över vilken roll översättningsminnen, andra språkliga tillgångar och till och med översättare som oombedda använder MT-motorer spelar, inser du att det inte

handlar om att ställa människa mot maskin. Det har vi lämnat bakom oss för länge sedan. Det som i stället sker är att vi diskuterar i vilken utsträckning verktygen respektive människan som använder verktygen ska krediteras och belönas.

En central fråga i den här debatten är om maskiner bara effektivt kan producera pusselbitar som kanske eller kanske inte är en del av samma pussel, eller om de är tillräckligt smarta för att bygga hela pusslet utan att en människa lägger sista handen vid designen.

Man kan likna diskussionen om värdet av maskin respektive människa vid att försvinna i ett kaninhål. När vi fastnar i öppningen förlorar vi tanken på att MT = AI och AI => MT ur sikte. Multimodal AI, som kombinerar bild-, video- och textanalys, lovar att tillföra helt nya dimensioner när det gäller sammanhang. Samtidigt som vi fortfarande debatterar frågan om maskin respektive människa vid översättning håller T:et i MT på att förändras från att stå för enbart översättning till också transkreation. Kommer maskintranskreation att uppnå samma klass som manuell transkreation? Förmodligen inte, men det är irrelevant. Det som det definitivt kommer att göra är öppna dörren till att inte bara översätta, utan också transkreat, allt. Om den transkreationen ska levereras utan manuell inblandning är oklart. Men kryp lite längre ner i det där hålet så hittar vi maskintranskribering. Redan nu blandas tal-till-text med MT och därefter text-till-tal-motorer, vilket kommer att öppna upp video- och multimedievärlden. Vi har bara sett början på hur AI kan användas för att förvandla ett källpaket till ett annat.

Om vi tar ett steg tillbaka från faktisk källomvandling finns det många andra användningsområden för AI. Språkexperters arbete och kompetens kan identifieras och poängsättas. AI kommer att användas för att hitta de perfekta lingvisterna baserat på erfarenhet. Du behöver kanske hitta den bästa översättaren inom begränsad tid eller budget. AI kan hitta den översättaren och automatiskt skicka jobbet till den personen. AI kan faktiskt hjälpa oss att välja det bästa arbetsflödet för att uppnå önskat affärsresultat vid omvandling av ett visst innehåll.

Rör inte källan

Praktiskt taget alla aspekter av vår bransch inleds med att en källtext eller källfil författas. Många av de utmaningar som vi kämpar med varje dag beror på dåligt källmaterial. Ärligt talat har vi nog alla fått skulden för dåliga översättningar som helt och hållet berodde på en dålig källtext. Få lokaliseringsteam, för att inte tala om språktjänstleverantörer, känner att de har möjlighet att kritisera källkvaliteten. I likhet med duktiga kockar som åstadkommer gastronomiska underverk med undermåliga ingredienser, producerar de bästa översättarna, lokaliseringsteknikerna och projektledarna ofta fantastiska måltexter som faktiskt rättar till brister i källmaterialet. Vi bär alla tillsammans bördan av dåliga källtexter.

”Ärligt talat har vi nog alla fått skulden för dåliga översättningar som helt och hållet berodde på en dålig källtext.”

Inte nog med att det här kan skapa en del oenighet kring ordpriser, leveranstider och noterade kvalitetsproblem, det är också en faktor som allvarligt påverkar viljan att lokalisera allt. Och viktigast av allt: Ju mer automatisering som läggs till i en process, desto mindre förlåtande blir processen inför brister. Med andra ord: Om vi inte rättar till källinnehållet kan AI bara hjälpa oss att producera ännu mer usel kvalitet i tidigare omöjlig fart.

Det kanske allra nyttigaste och mest effektiva användningsområdet för AI kommer att vara optimering, och till och med generering, av källtext. För första gången i vår branschs historia kan vi analysera stora volymer källtext och sedan gradera den, märka den, sortera den och berika den. På så sätt kan vi enklare välja rätt omvandlingsprocess. Därmed kan översättare producera måltext av förstklassig kvalitet. Som i sin tur kan användas för att generera de metadata som behövs för att träna och vägleda maskinerna. Slutligen kommer detta oundvikligen att leda till att vår relation till dem som har skapat källtexten förändras.

Den inledande diskussionen om källtexter kommer att fokusera på optimering, men den slutar med källgenerering. Storskaliga motorer som genererar naturligt språk (NLG), som GPT3, uppnår allt bättre resultat i rasande takt. Varför omvandla något när du kan skapa det från grunden? Är inte det vad marknadsförare gör idag, när de väljer mellan översättning, transkreation och innehåll som skapas på modersmålet? Är inte vår industri perfekt positionerad att träna, finjustera, optimera och köra NLG-motorer i samarbete med språkexperter som lägger sista handen vid resultatet vid behov?

Det här är bara början på AI-eran i vår bransch. Det gynnar ingen att bråka om vem som skapade gårdagens värde. Ingen köper översättningar. De köper förståelse, de köper betydelse, de köper ökad försäljning. De köper bättre kundinsikter och bättre kundupplevelser. Om vi stannar upp och försöker minnas målet – att ge ALLA företag, myndigheter, organisationer och människor möjlighet att få kontakt, kommunicera, köpa och sälja till alla andra människor – är AI knappast något hot. Det är nyckeln som möjliggör vår tids teknik. 🌐

Det här är första delen i en artikelserie om lokaliseringens framtid.